

FCG - DIN INNOVATIVA PARTNER INOM RISKHANTERING, FINANSIELL JURIDIK OCH AFFÄRSSTYRNING

FCG INSIGHT

Vad innebär Basel IV för den svenska banksektorn

FCG

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Svenska banker hör till de som påverkas mest av Basel IV förändringarna 2.....	4
Vad kan man som bank göra och hur bör man agera?	4
FCG:s tjänster.....	5

Baselkommittén träffas den 14-15 juni i Luleå med målsättningen att komma fram till en ”Basel IV” överenskommelse. Oavsett utfall i förhandlingen kommer Basel IV få stora konsekvenser på bankernas kapitalisering och svenska banker hör till de som påverkas mest av de nya reglerna. I denna publikation redogör vi för vad Basel IV innebär och hur man som bank bör ta sig an Basel IV.

Bakgrund

Låt oss börja med att förklara vad som avses med Basel IV, för även om det är en i branschen vedertagen benämning finns det i formell mening inget sammanhållet regelverk från Baselkommittén med denna benämning. Basel IV är istället ett samlingsnamn för flera av varandra relaterade men separata förändringar av Basel III regelverket i syfte att stärka upp regelverket genom att dra lärdomar från den senaste finanskrisen (Baselkommittén pratar själva om detta som ”Basel III post-crisis reforms”). I bilden nedan ges en översikt över de större regelverksförändringar som omfattas av Basel IV.

Regelverksområde	Översiktlig beskrivning av förändringar
Reviderad schablonmetod för kreditrisk (BCBS 347)	<ul style="list-style-type: none"> • Riskvikter för banker och företag bestäms utifrån extern rating • Exponering mot små och medelstora företag (SME:s) i företagsexponeringsklassen ges 85 % riskvikt • Bolånexponeringar riskvägs med hänsyn till inomläge (LTV) • Hushållsexponeringar inklusive kvalificerande rullande exponeringar och SME-exponeringar ges 75 % riskvikt • Aktier och efterställda exponeringar ges en riskvikt som varierar mellan 150 till 250%
Begränsning i användning av interna modeller för kreditrisk (BCBS 362)	<ul style="list-style-type: none"> • Baserat på lärdomar från krisen har säkerhetsåtgärder vidtagits för banker som använder interna modeller för att uppskatta kapitalkrav • Till exempel har strängare restriktioner införts avseende parametrar som sannolikheten för fallisemang (PD) och förlust givet fallisemang (LGD) • För vissa portföljer där det är svårt att finna tillräckligt dataunderlag (s.k. low-default portfolios) begränsas användningen av IRB och i vissa fall som exempelvis statsexponeringar är IRB inte alls ett alternativ. • För finansiella institut är endast den grundläggande IRB-metoden tillgänglig • För storföretag med en omsättning > €0.5 Mdr är endast den grundläggande IRB-metoden tillgänglig • För aktieexponeringar ska schablonmetoden användas
Golv för tillgodoräknande av interna modeller (Output floor)	<ul style="list-style-type: none"> • En banks mått på riskvägda tillgångar beräknat med hjälp av interna modeller kan totalt sett inte vara lägre än 70-75 procent (exakt procentsats är i dagarna föremål för förhandling) av de riskvägda tillgångarna som skulle uppstå om banken hade tillämpat standardmetoder för att beräkna sina riskvägtade tillgångar.
Nytt ramverk för operativ risk (Standardised Measurement Approach) (BCBS 355)	<ul style="list-style-type: none"> • Möjligheten att få använda interna modeller (AMA-modeller) elimineras och ersätts med en enklare standardiserad metod
Nytt ramverk för marknadsrisk (FRTB) (BCBS 352)	<ul style="list-style-type: none"> • En ny gränsdragning mellan för exponeringar i handelslagret och övrig verksamhet, • En översyn av internmodellsmetoden (IMA) för ökat fokus på svansrisken, beaktande av olika likviditetshorisonter, begränsning av diversifieringseffekter samt klassificering av riskfaktorer utifrån om de anses vara modellerbara (MRF) eller icke modellerbara (NMRF) • Strikta krav på IMA-godkännande på tradingdesk nivå utifrån P&L Attribution tester och utfall av backtesting-resultat • En reviderad schablonmetod (Standardised approach, SA) för att göra schablonmetoden mer riskkänslig och för att användas som golv för kapitalkrav baserat på interna modeller.

Utöver ovanstående större förändringar finns det ytterligare ett stort antal regelförändringar som kan inräknas i Basel IV-begreppet, exempelvis schablonmetod för motpartsrisk (BCBS 279), ränterisk i bankboken (BCBS 368), förändrade regler kring värdepapperisering (BCBS 374) samt riskdataaggregering och riskrapportering (BCBS 239). Även IFRS 9 räknas ibland in i begreppet Basel IV (BCBS 386) men då detta är en redovisningsstandard som inte ligger inom Baselkommitténs mandat väljer vi att hålla det utanför vår definition av Basel IV.

Svenska banker hör till de som påverkas mest av Basel IV förändringarna 2

Flera studier av effekterna av Basel IV har visat att svenska banker tillhör dem som påverkas mest av införandet av de nya reglerna. Detta är inte överraskande utan är till stor del en naturlig följd av det kapitalgolv (output floor) som ingår som en del av regelverket. En golvregel som innebär att kapitalkravet vid användning av interna modeller inte tillåts understiga ett golv på $x\%$ av vad kapitalkravet skulle vara om banken använde regelverkets standardmetoder.

Den exakta gränsen för kapitalgolvet är en av de utestående frågor som Baselkommittén i dagarna ska förhandla om. Från källor i Baselkommittén talas det nu om ett golv i häradet av 75% av det totala kapitalkravet för pelare 1 enligt de standardmetoder som är inbyggda i Basel IV regelverket. Oavsett om golvet hamnar på 75% eller $\pm 5\%$, kommer detta innebära en avsevärd höjning av kapitalkravet för de svenska banker som använder interna modeller. Åtminstone i termer av kapitalkravet enligt pelare 1.

Borttagandet av möjligheten att använda en intern modell för beräkning av kapitalkrav för operativ risk (s.k. AMA-modell) berör generellt inte svenska banker utan påverkar i egentlig mening endast SEB. Detta då SEB är den enda bank i Norden som har tillstånd att beräkna kapitalkrav med

användning av en AMA-modell. Den nya standardmetoden för operativ risk (SMA) förväntas dock leda till märkbara höjningar av pelare 1 kapitalkravet för merparten av de svenska bankerna.

FRTB påverkar en mindre andel svenska banker, nämligen endast de som har ett handelslager. Även här kan kapitalkravet i relativa termer dock förväntas öka markant även om effekten beror på vilken inriktning banken har i sin tradingverksamhet samt i vilken utsträckning banken framöver kan få använda interna modeller. En knäckfråga här är hur tillsynsmyndigheterna kalibrerar de tester som ska göras på desknivå (P&L attribution tester samt backtesting) för att banken ska få använda en intern modell. Här finns en stor oro för att dessa tester blir för konservativt kalibrerade vilket får till följd att flera tradingbord som idag kapitaltäcks med hjälp av en intern modell kommer att tvingas över till den ”dyrare” standardmetoden. Det finns också en oro för att testerna i sin konstruktion kommer innebära att vissa tradingbord kommer pendla mellan en internmodell och standardmetod över tid, vilket kan leda till en komplex, krånglig och dyr process.

Vad kan man som bank göra och hur bör man agera?

Det finns ingen generell lösning på hur en bank ska agera för att på bästa sätt anpassa sig till de kommande Basel IV reglerna. Detta beror nämligen på faktorer som exempelvis bankens specifika affärsmodell, huruvida banken använder interna modeller eller inte och i vilken utsträckning, samt hur tradingintensiv banken är.

För de IRB-banker som påverkas hårt av den nya golvregeln kan det vara värt att överväga att lyfta av exponeringar från balansräkningen. Detta kan åstadkommas genom användning av värdepapperisering eller någon form av fondlösning vilket innebär att risken flyttas från banken till försäkringsföretag, pensionsbolag, fondbolag och andra aktörer som söker avkastning. Många på marknaden förutspår

att europeiska banker överlag kommer att i större utsträckning utmana den förhärskande "buy-and-hold" strategin till förmån för en så kallad "originate-to-distribute" modell som banker i USA använder i stor utsträckning. På FCG förutspår vi ingen omvälvande förändring men tror samtidigt att vi kommer se mer värdepapperiseringar i Norden bland annat pådrivet av Basel III:s leverage ratio krav men även Basel IV:s golvregler. Andra åtgärder som bör övervägas är att metodiskt utvärdera produktbudandet och skapa en förståelse i affärsledet kring vilka produkter som är mer eller mindre kapitalintensiva. På så vis kan kunder i möjligaste mån styras över från produkter som drar mycket kapital till andra produkter som ger kunden en likvärdig tjänst men som kräver mindre kapital. Att investera i förbättrade IT-system, ökad datakvalitet och bättre tillgodoräknande av säker-heter är också initiativ som bör genomföras för att nå kapitaleffektivitet.

Exakt hur stor påverkan det s.k. output-golvet får i slutändan för de svenska bankernas kapitalisering är dock inte självklart. Detta beror dels på vilken procentsats på golvet som Baselkommittén beslutar om dels i vilken utsträckning Finansinspektionen omprövar sin syn på pelare 2 kapitalkrav. Det senare skulle kunna leda till att en stor del av effekten av golvregeln kan omhändertas genom minskade pelare 2 krav.

När det gäller anpassning till FRTB är det hög tid att påbörja arbetet om detta inte redan är inlett. Bara att införa den nya standardmetoden kräver en hel del arbete och för de som siktar på att ha IMA-metoder på plats från start är det mycket arbete förknippat med godkännandeprocessen. Detta då det kommer krävas godkännande på tradingbordsnivå och då de tester som banken måste genomföra är betungande. Om banken har tradingbord som hanterar instrument för vilka vissa kan klara kravet på IMA och andra inte, kan det vara värt att analysera behovet av att se över tradingborsstrukturen. Detta för att minimera den andel av tradingportföljen som inte tillåts kapitaltäckas med en IMA-

modell. Samtidigt är det FCG:s erfarenhet att det är vanskligt att ändra sitt sätt att bedriva affären på enkom utifrån kapitalkravsperspektivet och sådana förändringar bör föregås av omfattande analys.

Avslutningsvis är det värt att påpeka att bankerna utöver anpassningen till Basel IV kommer behöva förhålla sig till flera andra regleringsanpassningar som inte direkt påverkar kapitalkraven under pelare 1 men som trots allt påverkar hur banken arbetar med risk- och kapitalstyrning. Detta inkluderar exempelvis nya krav på riskdataaggregering och riskrapportering (BCBS 239), reviderad metod för ränterisk i bankboken (IRRBB) och införandet av redovisningsstandarden IFRS 9. Denna nya lagstiftningsmiljö innebär att bankerna under de närmaste åren måste genomföra omfattande förändringsprogram. För de banker som har god framförhållning och en genomtänkt sammanhållen strategi finns stora konkurrensfördelar att finna.

FCG:s tjänster

FCG kan hjälpa ditt företag med att göra nödvändiga förändringar för att redan nu anpassa verksamheten till de kommande Basel IV kraven. FCG har många konsulter med lång erfarenhet av kapitaltäckningsregelverket, interna modeller och närliggande frågeställningar. Tveka inte att kontakta oss på FCG för ett möte där vi går igenom hur vi kan hjälpa just ditt företag.

Kontakt

Kristian Bentzer, Managing Partner och Kapitaltäckningsexpert
kristian.bentzer@fcg.se
+46 635 05 07

Tally Bah, Senior Associate och Kapitaltäckningsexpert
tally.bah@fcg.se
+46 766 49 11 58

FCG är ett rådgivningsföretag bestående av experter inom risk- och kapitalhantering, regelefterlevnad och tillsyn, kreditprocess och kredithantering, finance och treasury samt intern styrning och kontroll.

Idag tillhör vi nordens ledande inom vårt område, en ställning vi har uppnått genom att ha fokus på våra kärnområden samt att uteslutande rekrytera de bästa medarbetarna.

Vår starka marknadsinsyn tillsammans med så väl verksamhetsförståelse som innebörden av regler och praxis, ger oss förmågan att identifiera effektiva och hållbara lösningar utifrån kundens förutsättningar, ambition och behov.

Vår ambition är alltid att skapa långsiktiga samarbeten med våra kunder där det finns utrymme för att både stödja, inspirera och utmana verksamheten.

FCG, som grundades 2008, samarbetar i dag med alla karaktärer av finansiella företag så som kreditinstitut och banker, försäkringsföretag, fondbolag och värdepappersbolag samt med icke finansiella företag som påverkas av finans- och kapitalmarknaden.

